

2015-09-14

Dnr RG 2015/593

Justitiedepartementet
Remissvar: SOU 2015:25 En ny
säkerhetsskyddslag
103 33 Stockholm

Remissvar: SOU 2015:25 En ny säkerhetsskyddslag

Inledning och sammanfattning

Riksgäldskontoret (hädanefter Riksgälden) är positivt till att översynen av säkerhetsskyddslagen och säkerhetsskyddsförordningen görs. En övergripande synpunkt är dock att den nya lagen med tillhörande förordning och arbetssätt, både teoretiskt och praktiskt, bör harmoniseras med andra författningskrav och utredningsförslag inom angränsande områden, exempelvis SOU 2015:23 Information och cybersäkerhet i Sverige samt förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap.

Riksgälden framför både generella synpunkter kopplade till utredningen och föreslagna författningsförändringar som beskrivs i utredningen.

Förslag till ny säkerhetsskyddslag

Begrepp och definitioner, 1 kap.

Riksgälden välkomnar en begreppsharmonisering inom området säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. De fyra föreslagna informationssäkerhetsklasserna och dess relation till placering av personal i säkerhetsklasser skapar ett tydligare ramverk. En begreppsharmonisering underlättar samverkan mellan myndigheter inom redan etablerade samverkansområden samt i bilaterala och internationella kontakter.

Riksgälden anser dock att det bör framgå i definitionen av begreppet ”säkerhetsskydd” att det är skydd mot antagonistiska hot som avses. Detta för att tydliggöra avgränsningen, främst gentemot krisberedskapsområdet. Vidare skulle även en beskrivning av begreppet ”säkerhetskänslig verksamhet” i relation till begreppet ”samhällsviktig verksamhet”, vilket används inom krisberedskapsområdet, underlätta myndighetens bedömning av vad som omfattas av säkerhetsskydd.

För att öka tydligheten och minska risken för sammanblandning med närliggande områden, som exempelvis krisberedskap och informationssäkerhetsföreskrifter, bör de begrepp som används ses över och jämföras med dessa. Ett exempel är begreppet ”informations-säkerhetsklassning” som används i myndigheters arbete med informationssäkerhet avseende klassificering av samtliga uppgifter inom en verksamhet och som inte nödvändigtvis är säkerhetsskyddsklassificerade.

I 2 kap. 1 § anges att säkerhetsskyddet ska vara förebyggande. Här önskas ett förtydligande om att detta även omfattar skadereducerande åtgärder i förebyggande syfte.

2 kap 3§

Föreslaget klassningssystem hanterar endast konfidentialitetsaspekten. En harmonisering med internationell och svensk standard är önskvärd så att klassningssystemet även täcker in riktighet och tillgänglighet. Utöver det saknas spårbarhetsdimensionen för att möjliggöra en konsekvensbedömning vid oönskad händelse. Det behöver även förtydligas hur begreppet säkerhetskänslig verksamhet förhåller sig till begreppet samhällsviktig verksamhet för att en tydlig gräns mellan säkerhetsskyddslagen och andra regleringar ska framträda.

3 kap, säkerhetsprövning

Begreppen ”inledande säkerhetsprövning, grundutredning, registerkontroll samt särskild personutredning” inom området säkerhetsprövning bör definieras och omfattningen tydliggöras.

3 kap 6 § och 12 §

I nu gällande säkerhetsskyddslag anges att registerkontroll även omfattar uppgifter hos Säkerhetspolisen. Riksgälden anser att det även fortsättningsvis bör vara så för samtliga säkerhetsklasser.

5 kap. 2 §

Riksgälden anser att tystnadsplikten bör gälla även om anställningen eller deltagandet inte placerats i säkerhetsklass. Det kan förekomma att en enstaka säkerhetsskyddsklassificerade uppgift framkommer i ett sammanhang där det inte funnits avsikt att hantera sådana typer av uppgifter.

Förslag till ny säkerhetsskyddsförordning

I detta avsnitt ges kommentarer på vissa av de paragrafer som ingår i förslaget.

4 kap.

Riksgälden anser att skyddsåtgärder ska beslutas baserat på säkerhetsskyddsanalysen. Detta är centralt för att uppnå ett erforderligt säkerhetsskydd med balans mellan säkerhet och kostnad. Detta resonemang stöds inte av den uppräknade av säkerhetsåtgärder som kravställs i 3 §. Mer specifikt kan kravet på skydd mot röjande signaler generera starkt kostnadsdrivande aktiviteter om tolkningsutrymmet är för brett.

Därutöver anser Riksgälden att förslagen till formuleringar i 1 § respektive 3 § utgör en värdering om att skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter (dvs. sekretess) är viktigare än skydd av säkerhetskänslig verksamhet avseende tillgänglighet och riktighet. Riksgälden anser att en sådan prioritering inte gynnar ett balanserat säkerhetsskydd och inte heller att det harmoniserar med resonemangen kring säkerhetskänslig verksamhet och omfattningen av säkerhetsskyddet.

I 3 § nämns ackreditering av IT-system, detta begrepp behöver definieras och om en särskild process avses bör detta tydliggöras.

5 kap. 4 §

Omfattningen av dokumentationen bör beskrivas. Avses både underlag och beslut både för de som anställs och inte anställs? Det bör även framgå huruvida uppgifterna kan gallras.

6 kap. 1 §

Det bör förtydligas att regeringen fattar beslut om inplacering i säkerhetsklass 1.

7 kap. 14 §

Avanmälningar bör även, genom delegering, kunna göras av annan än säkerhetsskyddschefen.

9 kap. 7 §

Säkerhetspolisen och försvarsmakten bör på samma sätt lämna råd om säkerhetsskydd till myndigheter under regeringen.

Övriga synpunkter

Nedan lämnar Riksgälden synpunkter på övriga delar av underlaget, vilka inte avser direkta förslag på författningsändringar. Syftet är att lyfta fram frågeställningar som kommit fram vid behandlingen av remissen. Då frågorna berörs på flera ställen i underlaget är synpunkterna indelade i ämnesområden.

Informationssäkerhet

Riksgälden ställer sig bakom de tillägg som syftar till att förebygga skadlig inverkan på informationstillgångar. Detta avser informationstillgångar som är av betydelse för säkerhetskänslig verksamhet och inte är av hemlig karaktär men där riktighet och tillgänglighet är av stor vikt. Riksgälden anser dock att hanteringen av dessa aspekter borde lyfts fram mer i författningsförslagen, då författningstexten i många fall fortfarande fokuserar på sekretess, till exempel i 4 kapitlet om informationssäkerhet i förslaget till säkerhetsskyddsförordning.

Utbildning i säkerhetsskydd

Riksgälden tillstyrker vikten av att säkerställa att det finns tillräcklig kunskap om säkerhetsskydd inom de myndigheter och organisationer som bedriver säkerhetskänslig verksamhet. Här saknas dock möjligheter till kompletterande utbildning. Informations-säkerhet, kontinuitetshandling och säkerhetsskydd är intimt sammankopplade och har inbördes beroenden som kräver en bredare kompetensprofil än vad som i regel finns att tillgå. Vidare är det viktigt att inte bara säkerhetsskyddschefer erbjuds utbildning, utan alla som arbetar med säkerhetsskyddsfrågor. Till exempel vore utbildning kring säkerhetsprövning och grundutredning riktat mot personalfunktioner önskvärt. Riksgälden föreslår att utbildningsmöjligheter ses över samt att utbildningsprogram tas fram och resurssamordnas mellan MSB, Polisen, Säkerhetspolisen och Försvarsmakten så att

kunskapen inom dessa organisationer kan komma det civila försvaret till del. Detta bör kunna regleras i 9 kapitlet säkerhetsskyddsförordningen.

Hans Lindblad, beslutande

Maxen, Gunnar, föredragande